

SIVILOMBUDET

Nytt fra Sivilombudet

seniorrådgiver Åse Bækkevold Kloster

Trondheim, 11. november 2021

Nyheter →

Sivilombudsmannen heter nå Sivilombudet

NTB

Sist oppdatert: 1. juli 2021 (14:28)

2021 så langt

- 3 071 nye klagesaker
 - 474 Plan- og byggesaker
- 3 136 avsluttede saker
 - 65 % avviste saker
 - 35 % realitetsbehandlede saker
- 19 av plan- og byggesakene innkommet i år er undersøkt skriftlig

Truer med Sivilombudet dersom Narvik ikke svarer

Sivilombudmannen har talt: - Hun brøt ikke lojalitetsplikten

Statsråd Toppe støtter Nav og ikke Sivilombudet. - Vanskelig sak, sier hun.

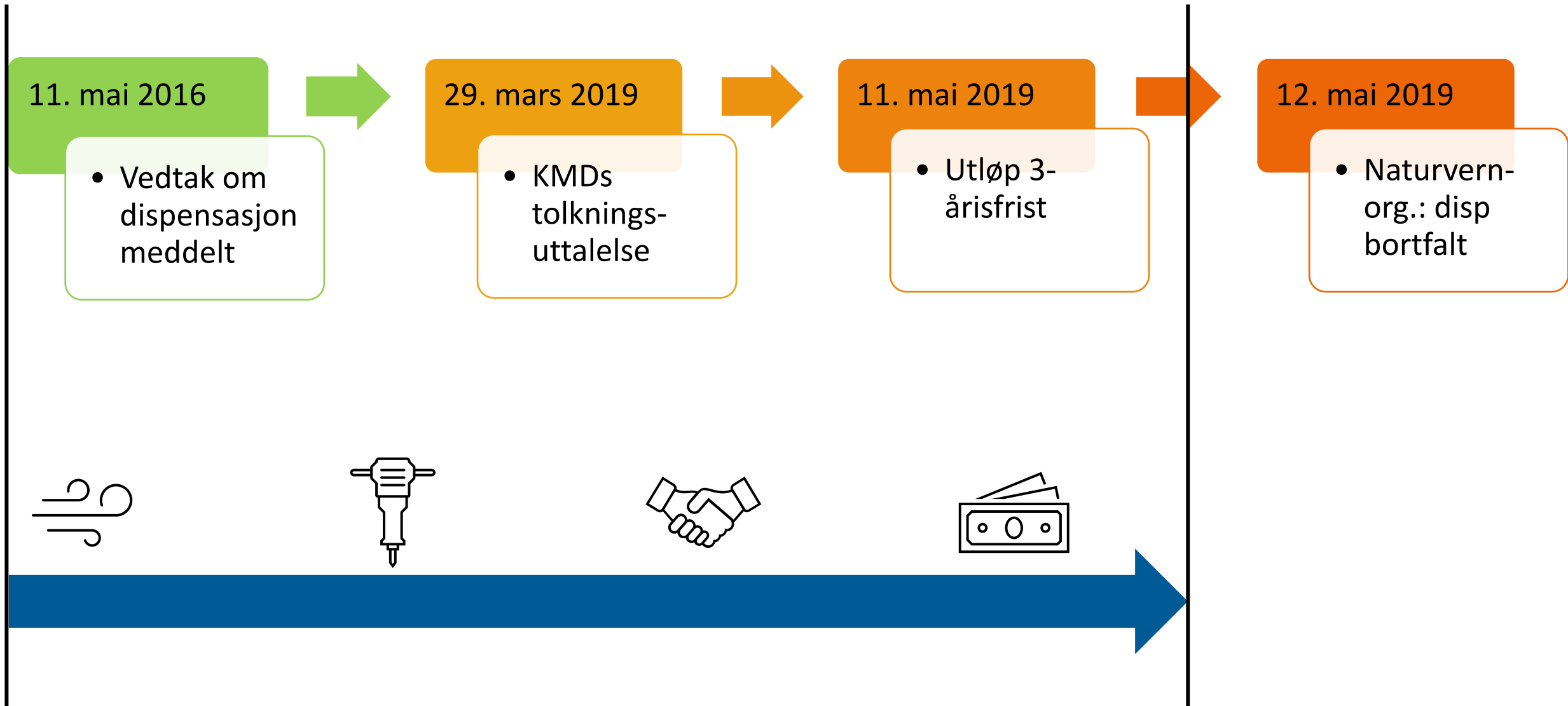
Sivilombudet må styrkes

Aktuelle saker:

1. Spørsmål om hvilke hensyn som er relevant ved vurdering av om tiltak er «satt i gang» etter pbl. § 21-9 (SOM-2020-573)
2. Spørsmål om fristberegning i pbl. § 21-9 der saken er klaget inn for Sivilombudet (SOM-2020-5073)
3. Krav til vurdering av plassering av tiltak etter pbl. § 29-4 der et tiltak er i samsvar med plan (SOM-2021-1467)
4. Rapporter om dispensasjon i strandsonen – Kragerø, Askøy og Mandal (SOM-2019-4028 Mandal, SOM-2019-4817 Kragerø, SOM-2020-989 Askøy)
5. Dispensasjon for oppføring av en vindmåler (SOM-2020-4737)

Pbl. § 21-9 - treårsfrist

«Er tiltaket ikke **satt i gang** senest 3 år etter **at tillatelse er gitt**, faller tillatelsen bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i mer enn 2 år. Disse bestemmelser gjelder tilsvarende for dispensasjon. Fristene kan ikke forlenges.»

Miljøvernforbundet vil ha revet vindkraftverk

Våler kommune fattet ulovlig byggevedtak. Nå krever miljøorganisasjonen at byggingen stanser umiddelbart.

Nrk.no 8. desember 2020

- **Faktum**

- Kommunestyret (med 10 mot 9 stemmer) kom til at bygging av vindkraftanlegg var «satt i gang» innen 3 år fra dispensasjonsvedtak.
- Kommunen la blant annet vekt på:
 - Gjennomført en langvarig og kostbar prosess;
 - Vindmålingsprosjekt
 - Boring i grunn
 - Prosesser med leverandør
 - Bestilt og betalt 1/3 av planlagt byggekostnader.
 - Tiltakshaver forholdt seg til frist gitt i konsesjonssaken.
 - Det var urimelig å stille samme krav til et så komplekst anlegg som et enkelt byggetiltak.

- **Det rettslige spørsmålet**
 - Var begrunnelsen for kommunestyrets beslutning om at tiltaket var «satt i gang» innen fristen rettslig holdbar?
 - Nei.
- **Begrunnelse**
 - Det avgjørende er om det fysiske arbeidet for realisering av tiltaket er i gang.
 - Ikke tilstrekkelige fysiske arbeider i denne saken.
 - Ikke lempeligere krav til større og komplekse byggetiltak.
 - Lagt vekt på irrelevante momenter.
- **Oppfølging**
 - Ble sendt ny søknad om dispensasjon som ble innvilget.

Varsler krav om stans av videre bygging av vindturbiner

Vindtubinparken i Kjølberget i Våler er nesten ferdig. Likevel må de nå søke på nytt for å fullføre jobben.

Trond Ivan Hagen
Journalist

Ann-Kristin Mo
Journalist

Anne Kari Løberg
Journalist

Publisert 15. des. 2020 kl. 21:03
Oppdatert 18. des. 2020 kl. 20:05

Nrk.no 15. desember 2020

Lokale myndigheters liberale omgang med byggespensasjoner er blitt kritisert gjentatte ganger av Sivilombudet. (Foto: Geir Olsen/NTB)

Sivilombudets kontroll i miljøsaker bør intensiveres

Artikkelforfatterne mener Erik Boe og Erik Keiserud legger til grunn en arkaisk og altfor snever tolkning av sivilombudsloven.

Kommentar

Fredrik Holth
Dosent i juridiske fag, NMBU

Nikolai K. Winge
Advokat, daglig leder Holth & Winge

30. juli 2021 kl. 06:00

Oppdatert: 15. oktober 2021 kl. 11:35

Byggespensasjoner i strandsonen er en gjenganger i den kommunale plan- og bygningsforvaltningen. (Foto: Geir Olsen/NTB)

Rettslig holdbarhet er noe annet enn rettspolitisk ønskelighet

«Skal en ikke ta utgangspunkt i hva som står i loven når en skal få bestemt hvor langt Sivilombudets myndighet rekker?» spør artikkelforfatterne.

Kommentar

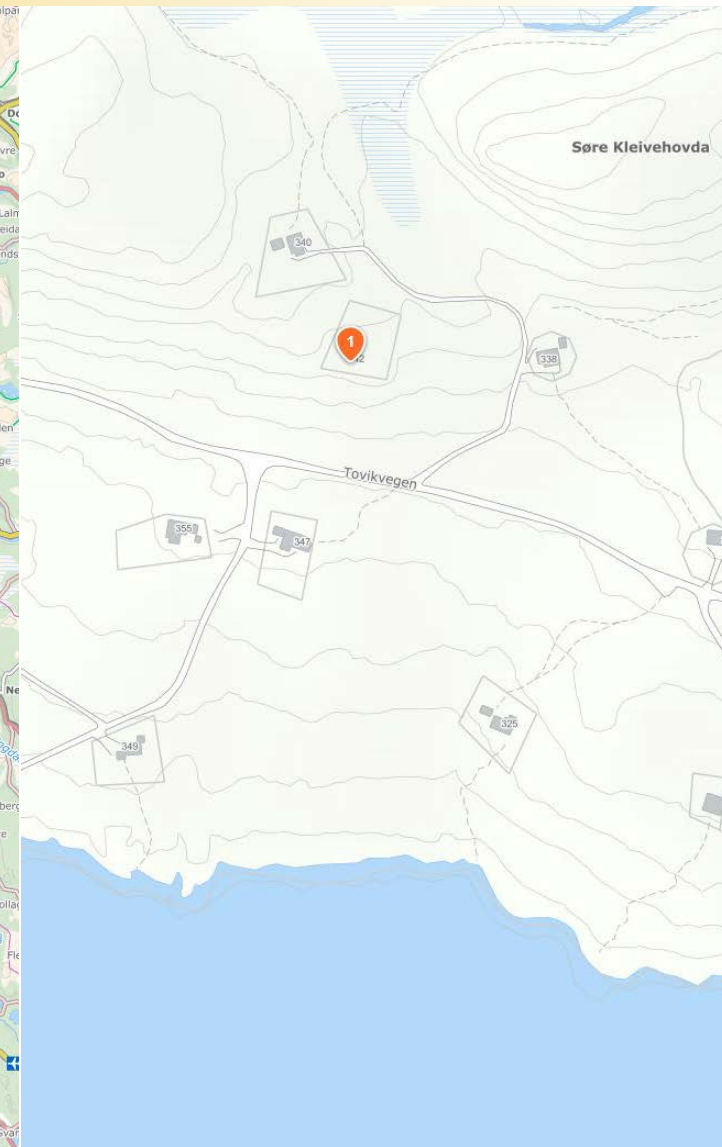
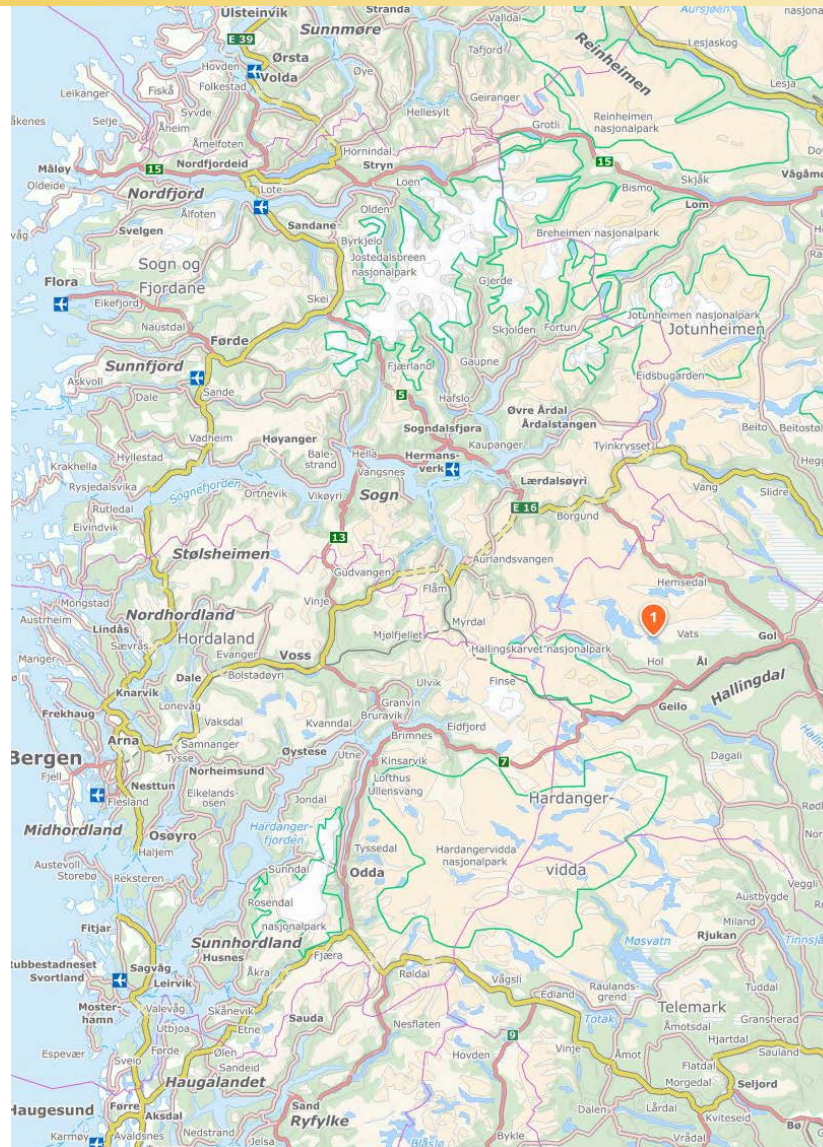
Erik Boe
Prof. em. dr. juris

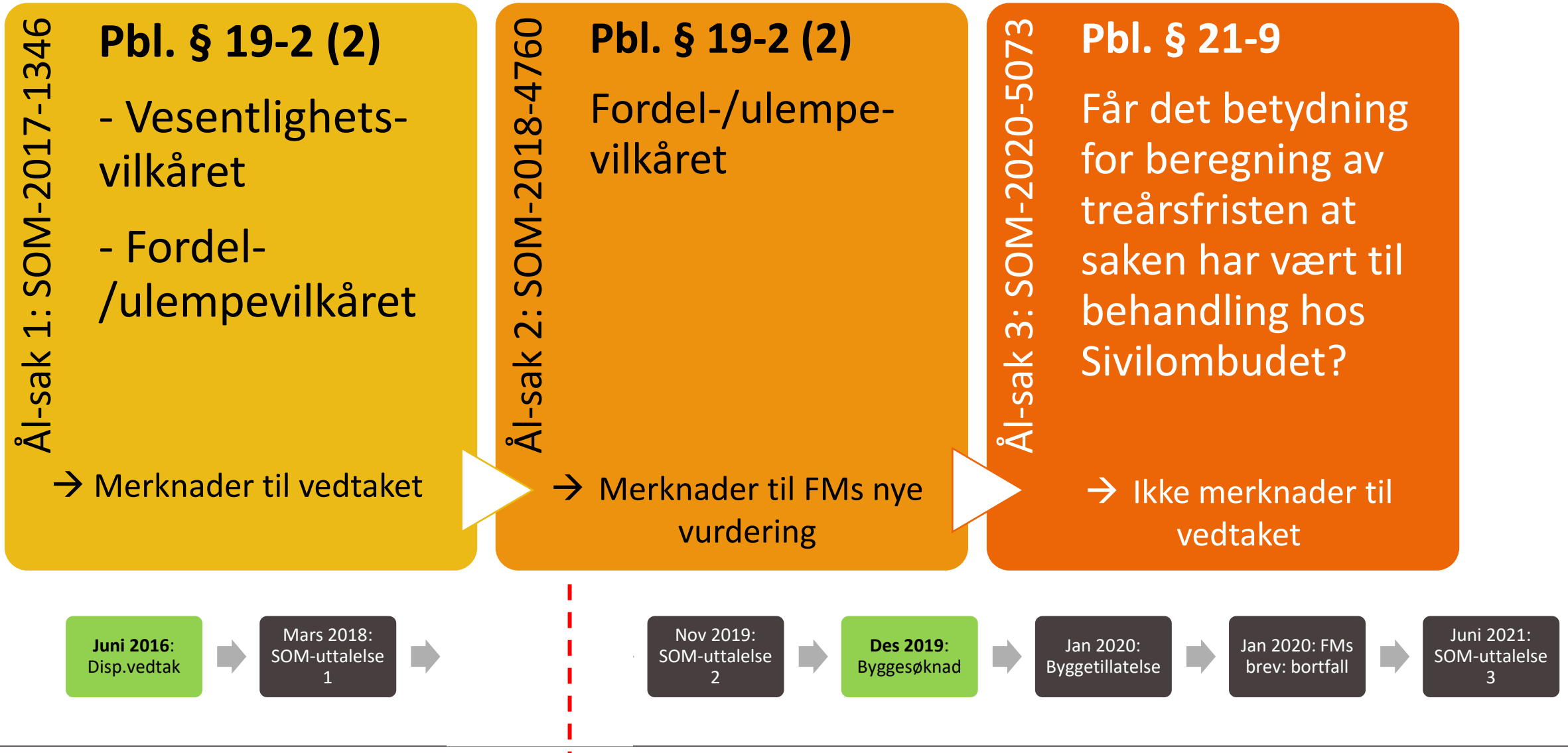

Erik Keiserud
Advokat

20. august 2021 kl. 12:27

Oppdatert: 20. august 2021 kl. 12:36

- **Faktum**

- Sakskomplekset har lang historie hos Sivilombudet.
- Det gikk mer enn tre år fra endelig dispensasjonsvedtak for oppføring av hytte til det ble søkt byggetillatelse.
 - Saken hadde versert hos Sivilombudet og Statsforvalteren i flere omganger.
 - Tiltakshaver avventet utfallet av Statsforvalterens og Sivilombudets behandling.
- Kommunen omgjorde vedtak om byggetillatelse fordi dispensasjonen hadde bortfalt pga. treårsfristen.

- **Det rettslig spørsmålet**

- Får det betydning for beregning av treårsfristen at saken har vært til behandling hos Sivilombudet?
 - Nei. Fristen starter ved meddelelse av endelig vedtak om dispensasjon og går uavbrutt frem til det blir sendt inn søknad om byggetillatelse.

- **Begrunnelse**

- Ordlyd, forarbeid, lovens formål, juridisk teori.
- Reelle hensyn taler for at behandling hos ombudet får betydning, men ikke avgjørende.

- **Oppfølging**

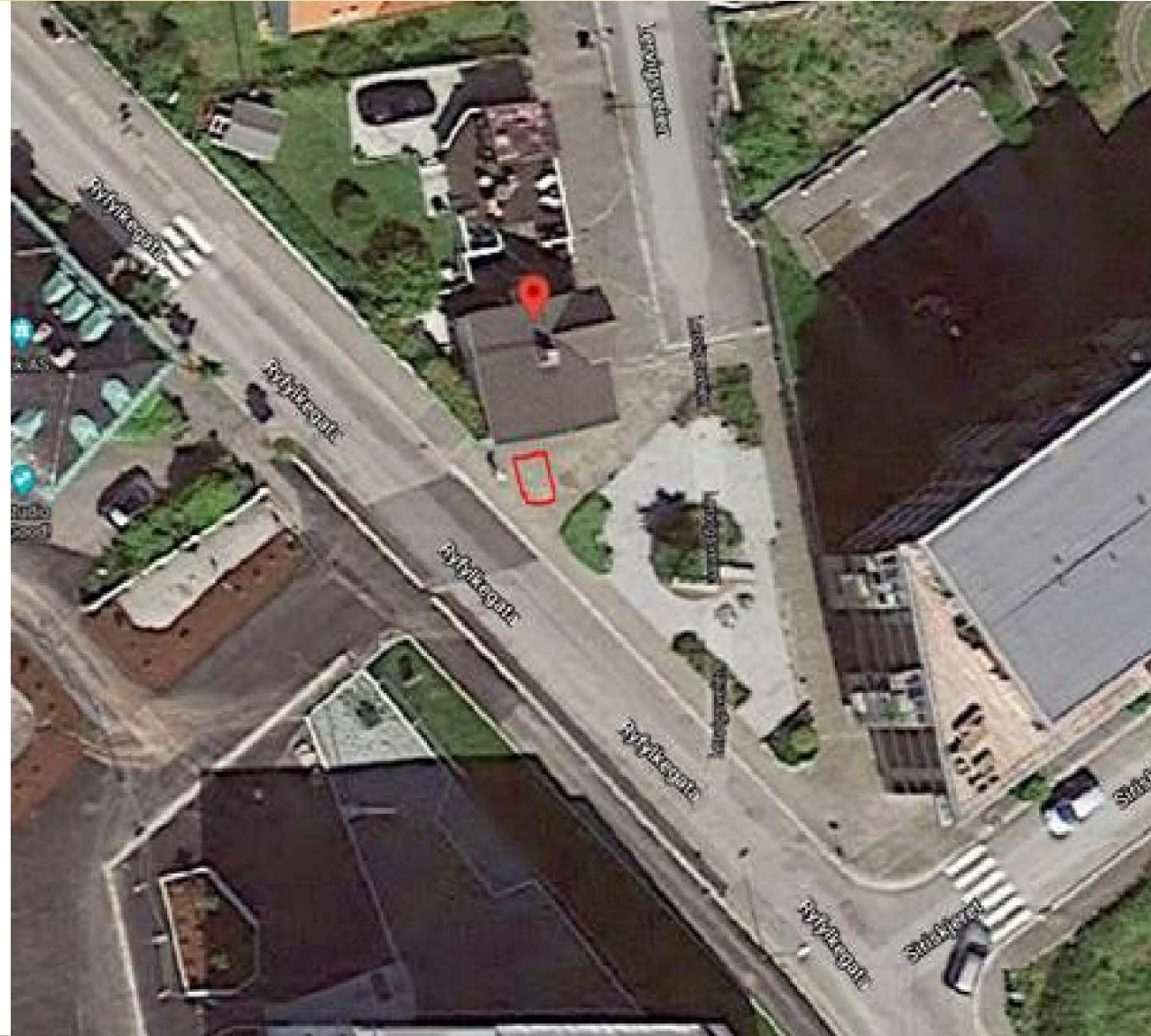
- Ba Kommunal- og moderniseringsdepartementet se på regelen.

- Faktum

- Regulert inn et busstur ved endring av en bebyggelsesplan.
- Ble gitt tillatelse til oppføring av busstur.
- Nabo klaget og anførte store ulemper.
- Statsforvalteren:

*«Bussturet på østsiden av ...gata er plassert i tråd med reguleringsplanen. **Når tiltaket ikke er i strid med regelverket** har tiltakshaver krav på å få byggetillatelse, jf. Pbl § 21-4. Dette gjelder selv om tiltaket vil kunne gi ulemper for naboene.»*

Pbl. § 29-4 første og andre ledd

Byggverkets plassering, herunder høydeplassering, og byggverkets høyde skal godkjennes av kommunen.

*Kommunen skal påse at veglovas bestemmelser om byggegrense og frisikt blir fulgt. Bygning med gesimshøyde over 8 meter og mønehøyde over 9 meter kan bare føres opp hvor det har hjemmel i plan etter kapittel 11 eller **12. Hvis ikke annet er bestemt i plan** etter kapittel 11 eller 12, skal byggverk ha en avstand fra nabogrense som angitt i forskrift eller som minst svarer til byggverkets halve høyde og ikke under 4 meter. (mine uthevinger)*

Bilde fra saksdokumentene

- **Det rettslige spørsmålet**

- Kunne kommunen automatisk godkjenne omsøkte plassering fordi plasseringen var «bestemt i plan», eller måtte kommunen vurdere plasseringen nærmere?
- **Konklusjon:** Kommunen måtte vurdere plasseringen nærmere, jfr. pbl. § 29-4.

- **Begrunnelse**

- Byggverkets plassering skal vurderes i hver sak.
- Er plasseringen «bestemt i plan» vil det ofte være lite igjen å vurdere i byggesaken.
- Dersom plasseringen ikke er konkret vurdert i planen bør det gjøres i byggesaken.
- I denne saken; Ikke spor av konkret vurdering av plassering eller vurdering av klagers anførsler.

- **Hovedfunn**

- De fleste dispensasjonssøknader innvilges.
- I flertallet av vedtakene er *vesentlighetsvilkåret* mangelfullt vurdert.
 - Relevante hensyn ikke vektlagt, og vektlagt hensyn med liten vekt
 - Flertallet av vedtakene mangler tilstrekkelig begrunnelse.
- I flertallet av vedtakene er *fordel-/ulempevilkåret* mangelfullt vurdert.
 - I mange vedtak mangler vurderingen helt
 - Vektlegger hensyn med liten vekt
 - Manglende beskrivelse av relevante ulemper
 - Flertallet av vedtakene mangler tilstrekkelig begrunnelse
- Flere dispensasjoner til tross for Fylkesmannens fraråding.
- Det foretas ingen «kan»-vurdering etter § 19-2 første ledd.

SIVILOMBUDSMANNEN

SIVILOMBUDSMANNENS UNDERSØKELSER
AV DISPENSASJONER I STRANDSONENTemarapport om dispensasjonsvedtak i strandsonen
i Lindesnes, Kragerø og Askøy kommuner

Vi skrev tre hovedrapporter og en temarapport, som er tilgjengelig på www.sivilombudet.no. Se også Lovdata.

Mandal	<ul style="list-style-type: none">- Grundig fremstilling av juss og funnene for Mandal kommune- Saksnr. 2019/4028- https://www.sivilombudet.no/uttalelser/dispensasjoner-i-strandsonen-mandal-lindesnes-kommune/
Kragerø	<ul style="list-style-type: none">- Grundig fremstilling av juss og funnene for Kragerø kommune- Saksnr. 2019/4817- https://www.sivilombudet.no/uttalelser/dispensasjoner-i-strandsonen-kragero-kommune/
Askøy	<ul style="list-style-type: none">- Grundig fremstilling av juss og funnene for Askøy kommune- Saksnr. 2020/989- https://www.sivilombudet.no/uttalelser/dispensasjoner-i-strandsonen-askoy-kommune/
Tema	<ul style="list-style-type: none">- Forenklet fremstilling av juss og felles funn for de tre kommunene- https://www.sivilombudet.no/pressemeldinger/rapport-om-dispensasjoner-i-strandsonen/

- **Faktum**

- Kommunen og Statsforvalter avslo søknad om midlertidig dispensasjon for oppføring av vindmåler.
 - Med hjemmel i pbl. § 19-2 første ledd.
 - Vilkårene i andre ledd ikke vurdert.
 - Begrunnelse: Kommunens ønsket ikke å ta stilling til noen form for vindkraftutbygging før nasjonal ramme for vindkraft var behandlet og eventuelt vedtatt.
- Regjeringen hadde fem dager før kommunens vedtak besluttet å ikke videreføre arbeidet med slik nasjonal ramme.

Vindkraftselskap vann ikkje fram med klagen

- **Hovedspørsmålet**

- Kunne dispensasjonssøknaden avslås med den begrunnelsen som ble gitt?
 - Nei. Premisset for kommunens vurdering var bortfalt.

- **Andre rettslige spørsmål**

- Kan § 19-2 første ledd fungere som avslagshjemmel?
 - Ja.
- Kan en avslå etter første ledd uten å vurdere vilkårene i andre ledd?
 - Ja, men begrunnelsen må være saklig.
- Er generell motstand mot vindkraft et relevant moment i vurderingen etter første ledd?
 - Nei.
- Spørsmål om hvilke fordeler og ulemper som er relevant ved vurderingen etter andre ledd.

SIVILOMBUDET

Abonner på vårt nyhetsbrev:

www.sivilombudsmannen.no/nyhetsbrev

Les uttalelser:

www.sivilombudsmannen.no/uttalelser

Les årsmeldingen:

<https://www.sivilombudet.no/arsmeldingene>

Besøksadresse: Akersgata 8 | Postadresse: Postboks 3 Sentrum, 0101 Oslo

Telefon +47 22 82 85 00 | Grønt nummer 800 80 039

sivilombudet.no